

Να είμαστε προετοιμασμένοι για μια λύση

ΠΑΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ: Δεν μπορείς να πετύχεις λύση Κυπριακού αν υπάρχει νικητής και ηττημένος

Αυτή τη φορά οι Αμερικανοί διπλωμάτες δηλώνουν ότι στη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού θα έχουν την πρωτοβουλία των κινήσεων και όχι οι Βρετανοί, αποκαλύπτει ο Πανίκος Παπανικολάου, πρώην πρόεδρος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Αμερικής και για χρόνια στέλεχος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας (ΠΟΜΑΚ). Όπως εξηγεί, αυτό δείχνει ότι έχει ριφθεί ο κύβος και η Αμερική θα βάλει το βάρος της για λύση και είναι πολύ μεγάλο το βάρος της για να μην επηρεαστεί αυτή η εξέλιξη. Επισμαίνει πως πρέπει να προσέξουμε τον ίδιο μας τον εαυτό και να είμαστε προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουμε το ενδεχόμενο μιας λύσης.

-Με τι συναισθήματα παραδώσατε πριν δυο μήνες την προεδρία της Κυπριακής Ομοσπονδίας Αμερικής στον Κώστα Τσέντα; Όταν ηγείσαι ενός οργανισμού όπως η Κυπριακή Ομοσπονδία Αμερικής για τόσα πολλά χρόνια, υπάρχουν ανάμεικτα συναισθήματα όταν φεύγεις. Είμαι ευχαριστημένος με αυτά που πρόσφερα εγώ και το συμβούλιό μου. **-Γιατί αποφασίσατε να μην επαναδικηθείτε την προεδρία;** Για διάφορους λόγους. Πιστεύω ότι δεν πρέπει τα ίδια άτομα να είναι στις ίδιες θέσεις για πάρα πολλά χρόνια. Δεύτερο, πρέπει να αποχωρείς τη στιγμή που είσαι ψηλά και τρίτο, μετά από όλα αυτά τα χρόνια που έβραζα προτεραιότητα της ζωής μου την Ομοσπονδία, πρέπει να κοιτάξω την οικογένεια και τον εαυτό μου και να περνώ περισσότερο χρόνο στην Κύπρο.

Να προσέξουμε τον ίδιο μας τον εαυτό στο νέο ξεκίνημα των συνομιλιών

-Ποια ήταν η πιο δύσκολη στιγμή; Υπήρχαν πολλές κρίσιμες στιγμές και έχουν να κάνουν με το Κυπριακό. Η περίοδος διαπραγματεύσεων του σχεδίου Ανάν και το δημοψήφισμα, οι πύραυλοι S-300, οι παραβιάσεις στην Κύπρο κάποιων οπλικών συστημάτων με συνδυασμό με πληροφορίες ότι θα κτυπούσε η Τουρκία και κάναμε παρεμβάσεις προς τον Λευκό Οίκο. Ακόμη ήταν η υπόθεση του σουριακού πλοίου με τα πυρομαχικά. Δύσκολες ώρες περάσαμε και με ψηφίσματα στα Ηνωμένα Έθνη, τα οποία ήταν αρνητικά και έπρεπε να αλλάξουν.

-Μπορούσατε με τις παρεμβάσεις σας να πετύχετε κάποιες αλλαγές στην αμερικανική πολιτική; Δεν είναι εύκολο να αλλάξεις την πολιτική οποιασδήποτε χώρας, πόσω μάλλον της Αμερικής. Όταν όμως βλέπεις από ωρίς τα σημάδια για το πού θα καταλήξουν κάποια πράγματα, με κάποιες ενέργειες και προσωπικές παρεμβάσεις φίλων βουλευτών γερουσιαστών προς την κυβέρνηση, σε πάρα πολλές περιπτώσεις πετύχαμε αρκετά θετικά πράγματα.

-Οι σχέσεις σας διαχρονικά με τους Προέδρους της Κυπριακής Δημοκρατίας ποιος ήταν; Για μένα είναι νόμος απαράβατος ότι στηρίζουμε την εκάστοτε κυπριακή κυβέρνηση και τον εκάστοτε Πρόεδρο. Εγώ υπηρέτησα με τέσσερις διαφορετικούς Προέδρους, είχα άψογη συνεργασία με όλους και με τους υπουργούς Εξωτερικών. Καμιά φορά πολύ απλά πράγματα μπορούν να οδηγήσουν σε πολύ μεγάλα αποτελέσματα, γι' αυτό δεν πρέπει να σταματάς οι προσπάθειες.

-Δεν τα κάνουμε; Δεν μπορεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ή ο οποιοσδήποτε υπουργός να διοργανώνει συσκέψεις για το τι γίνεται στις ΗΠΑ. Περισσότερο λόγο πρέπει να έχει η παροικία και οι πρεσβείες. Υπάρχουν φορές που ένας πρέσβης είναι συνεργάσιμος, ανοικτός, μπορεί να συνεννοείται μαζί του. Υπάρχουν όμως κάποιες περιπτώσεις που οι πρεσβείες έχουν φοβίες, ανασφάλειες, κλείνουν στον εαυτό τους, δεν επικοινωνούν. Το κλειδί πιστεύω ότι είναι η καλή συνεργασία μεταξύ του πρέσβη και της παροικίας για να μπορέσουμε να προηγήσουμε τους κοινούς στόχους.

-Σε τι χρησιμεύουν κάθε καλοκαίρι τα συνέδρια των αποδήμων; Το κύριο καλό που γίνεται στα

Αναμένουν πολλά οι Αμερικανοί στον τομέα της ενέργειας

-Πώς βλέπετε τις δικές μας κινήσεις; Δυστυχώς γι' αυτή την κυβέρνηση μόλις ανέλαβε υπήρξε το θέμα της οικονομίας. Χωρίς να έχεις μια δυνατή οικονομία είναι δύσκολο να κάνεις την εξωτερική πολιτική που θέλεις. Όμως κερδίσαμε πάρα πολλά με την επίσκεψη του υπουργού Εξωτερικών στις ΗΠΑ, υπήρχε ένας ενθουσιασμός στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ, έγινε μια συνάντηση σοβαρή και ουσίας, όλοι μιλούσαν ότι ήταν από τις καλύτερες συναντήσεις που είχε κάνει ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ. Γίνονται οι κατάλληλες κινήσεις για τα θέματα

ενέργειας και περιμένουμε αρχές Σεπτεμβρίου τον υπουργό Εμπορίου και Ενέργειας στις ΗΠΑ για συναντήσεις. Γενικά η αμερικανική κυβέρνηση βλέπει ότι έχει εκλεγεί στην Κύπρο μια φιλοδυτική κυβέρνηση, που θέλει να δουλέψει με τις ΗΠΑ και ένας Πρόεδρος, ο οποίος πήρε ένα τεράστιο πολιτικό κόστος το 2004 για να στηρίξει το σχέδιο Ανάν και τη λύση του Κυπριακού. Θεωρούν ότι μπορούν να συνεργάζονται με αυτή την κυβέρνηση, όμως στο τέλος της ημέρας όλα εξαρτώνται από το τι θα γίνει με τα συμφέροντα των μεγάλων.

συνέδρια είναι η ενημέρωση των αποδήμων από τον Πρόεδρο και άλλους αξιωματούχους, η προσπάθεια επίλυσης των προβλημάτων των αποδήμων μέσα από τις συναντήσεις με τα διάφορα υπουργεία και ο συντονισμός των προσπαθειών όλων των παροικιών.

-Μήπως έχουν μετατραπεί σε αρένα αντιπαράθεσης μεταξύ των πολιτικών αρχηγών της Κύπρου; Σε κάθε δημοκρατία είναι υγιές να ακούγονται διαφορετικές απόψεις και προσεγγίσεις όπως γίνεται και με τις ενημερώσεις των πολιτικών αρχηγών. Αυτό είναι χρήσιμο αν γίνονται στα συνέδρια των αποδήμων με γνώμονα το εθνικό και όχι το κομματικό συμφέρον.

-Πρόσφατα ο Ερντογάν επισκέφτηκε τον Λευκό Οίκο, ο Πρόεδρος Ομπάμα τον υποδέχτηκε πολύ θερμά. Να ανησυχούμε ότι πήρε και πάλι υποσχέσεις όπως την εποχή του σχεδίου Ανάν, για τη νέα διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού υπό ξεκινά το φθινόπωρο; Υπάρχουν πολύ πιο μεγάλα προβλήματα που απασχολούν τις δυο χώρες αυτήν τη στιγμή απ' ό,τι το Κυπριακό. Είναι γεγονός ότι οι προσωπικές σχέσεις Ομπάμα - Ερντογάν είναι πάρα πολύ καλές και είναι ένα μεγάλο ερωτηματικό πώς ξεκίνησε αυτός ο «έρωτας». Πέρα από αυτή την προσωπική σχέση υπάρχουν τεράστια αμερικανικά συμφέροντα στην περιοχή όπου η Τουρκία είναι βασικός παίκτης. Όμως και τεράστιες διαφορές στην προσέγγιση αυτών των προ-

βλημάτων. Υπάρχει διαφορά για το θέμα σχέσεων Τουρκίας - Ισραήλ, για το θέμα του Ιράν, η Τουρκία προκάλεσε με ενέργειες της στα Ηνωμένα Έθνη πάρα πολύ τους Αμερικανούς. Μπορεί αυτήν τη στιγμή να γίνονται προσπάθειες να βελτιωθούν οι σχέσεις, ίσως όμως κάποια στιγμή να τα βρει μπροστά της η Τουρκία. Βέβαια προς το παρόν είναι τόσο έκρυθμη η κατάσταση με τη Συρία, το Ιράν κ.λπ. και δεν πρόκειται οι Αμερικανοί να διακινδυνεύουν τις σχέσεις τους με την Τουρκία.

-Είναι και τα εσωτερικά προβλήματα της Τουρκίας, τα οποία έχουν εκπλήξει τον Ομπάμα. Καμιά φορά ακούγονται πολλά και κανείς δεν ξέρει τι γίνεται. Αρκετοί αναλύτες στην Αμερική είπαν ότι όλα αυτά που έγιναν ήταν προς το καλό της Αμερικής διότι προσεγγίσαμε κάπως τον Ομπάμα, ο οποίος είχε ξεφύγει εντελώς. Κάποιος είπαν ότι ίσως να έγιναν και με προτροπή της Αμερικής, διότι η αμερικανική πολιτική δεν ανέχεται έστω κι αν είναι σύμμαχος ο Ερντογάν και φίλος του Προέδρου, μια υπερποπτική συμπεριφορά.

-Θα επιδώξουν και αυτήν τη φορά οι Αμερικανοί να διευκολύνουν την Τουρκία στη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού; Πιστεύω ότι αυτή την στιγμή στα χαμηλότερα επίπεδα της εξωτερικής πολιτικής της Αμερικής υπάρχουν άτομα που θέλουν πραγματικά να προσφέρουν για να πετύχουν κάτι που θα είναι προς το καλό όλων των

Κυπρίων και της Τουρκίας. Θεωρούν ότι πρέπει να είναι «win-win situation», διότι δεν μπορείς να πετύχεις λύση του Κυπριακού αν υπάρχει νικητής και ηττημένος. Δεν θα επαναλάβουν τα λάθη του 2004, το έχουν επανειλημμένως τονίσει. Αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε σε καλή θέση από πλευράς ατόμων που χειρίζονται το Κυπριακό, έχουν αντίληψη για το τι πρέπει να γίνει. Όσο όμως πλησιάζουμε τον κύκλο του Προέδρου Ομπάμα, τα πράγματα ξεκινούν να δυσκολεύονται διότι υπάρχει η αντίληψη ότι η Τουρκία είναι ο τεράστιος σύμμαχος, ο Ερντογάν είναι δικός μας και δεν μπορούμε να πιέσουμε την Τουρκία.

-Μα η Τουρκία είναι ο εισβολέας, αυτή πρέπει να κάνει τις κινήσεις. Ναι, για πρώτη φορά Αμερικανοί αξιωματούχοι ενώ προηγουμένως όποτε πηγαίναμε να συνομιλήσουμε μαζί τους μας έλεγαν ότι οι Ελληνοκύπριοι πρέπει να αποδείξουν ότι θέλουν λύση, αυτήν τη στιγμή λένε ότι πρέπει να μας δείξει η Τουρκία τι είναι διαθετημένη να κάνει.

-Λένε ότι το νέο σχέδιο κάθε φορά είναι χειρότερο από το προηγούμενο. Νομίζω ότι οι ξένοι που θέλουν να αναμειχθούν στη νέα διαδικασία γνωρίζουν πολύ καλά ότι δεν μπορούν να έχουν ακόμη μια αποτυχία όπως με το σχέδιο Ανάν και ότι αν φέρουν στο τραπέζι ένα χειρότερο σχέδιο θα απορριφθεί από τον κόσμο. Πιστεύω ότι θα είναι πολύ πιο προσεκτικοί στις κινήσεις τους,

Οι Αμερικανοί θέλουν τώρα πιο ενεργό ρόλο στο Κυπριακό

-Την επιστροφή της κλειστής πόλης της Αμμοχώστου στους νόμιμους κατοίκους της υπό τον έλεγχο των Ηνωμένων Εθνών τη στηρίζει η αμερικανική κυβέρνηση; Το θέμα της Αμμοχώστου εγέρθηκε πάρα πολλές φορές και η Αμερική πάντα το στήριζε. Όταν όμως έλεγε η Τουρκία ότι δεν το συζητά, η Αμερική σκόωνε τα χέρια πάνω.

-Σήμερα; Αυτή τη στιγμή το θέμα της Αμμοχώστου είναι τροφή για σκέψη γι' αυτούς που θέλουν να αναμειχθούν στην καινούργια διαδικασία του Κυπριακού, θα δείξει ποιες είναι οι προθέσεις της Τουρκίας πριν ξεκινήσουν οι συνομιλίες. Η ιστορία μάς διδάσκει ότι οι Τούρκοι ποτέ δεν έχουν δώσει κάτι χωρίς να πάρουν ανταλλάγματα και αυτό άρχισε τώρα να προηλημιάζει και τους Αμερικανούς. Το είδαν με την επαναλειτούργηση της Σχολής της Χάλκας που είναι μια ιερατική Σχολή, οι Τούρκοι το έχουν υποσχεθεί σε τρεις διαφορετικούς Αμερικανούς Προέδρους και δεν το κάνουν.

-Άρα πόσω μάλλον να δώσουν την Αμμοχώστο; Ναι, είναι αυτό που με προβληματίζει, διότι η Τουρκία τα τελευταία 39 χρόνια εκτός από λόγια δεν μας έδειξε τίποτα.

-Είστε αισιόδοξος για τη νέα διαδικασία; Όπως φαίνονται τα πράγματα για πρώτη φορά οι Αμερικανοί δηλώνουν ότι θα έχουν ενεργό ρόλο στη διαδικασία. Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό. Εμείς ως Αμερικανοί πολίτες πάντοτε εκφράσαμε τη δυσαρέσκεια μας για τον τρόπο που χειρίζεται το Κυπριακό η βρετανική διπλωματία, και πάρα πολλές φορές οι Αμερικανοί διπλωμάτες που ασχολούνταν με το Κυπριακό εξέφραζαν δυσαρέσκεια για τον

τρόπο που δούλευαν οι Βρετανοί. Αυτή τη στιγμή οι Αμερικανοί διπλωμάτες δηλώνουν ότι θα πάρουν την ηγεσία οι ίδιοι και όχι οι Βρετανοί. Αυτό ίσως να δείχνει ότι έχει ριφθεί ο κύβος και η Αμερική θα βάλει το βάρος της για επίλυση του Κυπριακού και είναι πολύ μεγάλο το βάρος της για να μην λυθεί. Πρέπει όμως να είμαστε πολύ προσεκτικοί. Κερδίσαμε πολλά στην Αμερική και λόγω των χειρισμών μας στα θέματα υδρογονανθράκων.

-Οι Αμερικανοί συνδέουν το Κυπριακό με το φυσικό αέριο; Ναι, αλλά αυτό δεν θα είναι ο μόνος παράγοντας που θα παίξει ρόλο στις αποφάσεις τους. Θα λάβουν υπωσχεδιστικά υποθή στους τελικούς τους σχεδιασμούς τους για λύση οι Αμερικανοί και οι Ισραηλινοί το μέλλον των υδρογονανθράκων, αλλά η Αμερική βλέπει την Κύπρο μέσα στα γεωπολιτικά στρατηγικά της σχέδια, πώς θα επηρεάσει την περιοχή η λύση, πώς θα επηρεάσει το Ισραήλ, τα θέματα ενέργειας, ποιες θα είναι οι ρόλοι των Ρώσων στα θέματα ενέργειας με τη λύση του Κυπριακού. Δεν είναι τυχαία που δεν λύθηκε το Κυπριακό όλα αυτά τα χρόνια.

-Οι διεθνείς συγκυρίες αυτή τη στιγμή είναι ευνοϊκές; Τις διεθνείς συγκυρίες τις κάνει ευνοϊκές εσύ ως χώρα και ως εξωτερική πολιτική, αν μπορείς να τις χειριστείς σωστά. Οι Τούρκοι μια ώρα αποδείξει ότι κάθε φορά που υπάρχει μια διεθνής συγκυρία την εκμεταλλεύονται στο έπακρον. Και όταν ακόμα έπεσε η Σοβιετική Ένωση και όλοι έλεγαν ότι ο ρόλος της Τουρκίας θα υποβαθμιστεί, οι Τούρκοι κατάφεραν να αναβαθμιστούν στην περιοχή.

Η ομογένεια μπορεί να βοηθήσει να γίνουν επενδύσεις στην Κύπρο

-Στην Αμερική ξέρατε τι μας περίμενε στο Εργογρου; Δεν μπορείς να πεις ξέρω ή δεν ξέρω, τα άτομα του ΔΝΤ από τον Δεκέμβριο έλεγαν ότι η μόνη σωτηρία που μπορεί να υπάρξει στην Κύπρο είναι το κούρεμα. Από το να μιλούν αυτά τα άτομα μέχρι να γίνει αυτό που λένε υπάρχει μια μεγάλη διαφορά.

-Δεν τους λάβαμε υπόψη; Δεν πιστεύω ότι δεν τους λάβαμε υπόψη, ίσως να παρασυρθήκαμε από το γεγονός ότι δεν περιμέναμε ότι θα πήγαινε ο Πρόεδρος στο Εργογρου και θα του έβαζαν το πιστόλι στον κρόταφο, διότι αυτό έγινε.

-Πώς μπορεί σήμερα η ομογένεια να βοηθήσει την οικονομία μας; Η ομογένεια μπορεί να βοηθήσει σε διάφορα πράγματα, ήδη έγινε μια προσπάθεια από την Κυπριακή Ομοσπονδία υπό την αιγίδα του Αρχιεπισκόπου Αμερικής για να καλυφθούν κάποιες άμεσες ανάγκες που έχουν να κάνουν με τον φιλανθρωπικό τομέα. Η ομογένεια μπορεί να βοηθήσει μέσω κάποιων διασυνδέσεων, γνωριμιών ώστε να πείσουμε κάποιους Αμερικανούς, Ελληνοαμερικανούς να νιώσουν άνετα να επενδύσουν στην Κύπρο.

-Τι χρειάζεται αυτή τη στιγμή η Κύπρος; Πρέπει να ανακτήσει την αξιοπιστία της στον τραπεζικό τομέα και να ξεκινήσει η ανάπτυξη, έτσι θα καταπολεμηθεί η ανεργία. Από τη στιγμή όμως που υπάρχουν οι περιορισμοί στο τραπεζικό σύστημα είναι πολύ δύσκολο να βρεις κάποιον να επενδύσει στην Κύπρο. Ελπίζω να τελειώσει σύντομα το θέμα της Τράπεζας Κύπρου, να αρθούν τα περιοριστικά μέτρα στον τραπεζικό τομέα για να μπορούμε να ξεκινήσουμε να μιλούμε με κάποια άτομα που ίσως να ενδιαφέρονταν να επενδύσουν στην Κύπρο. Έχω εκφράσει τις απόψεις μου προς τον Πρόεδρο και τον υπουργό Εξωτερικών για το τι μπορεί να γίνει.

-Με επίκεντρο το φυσικό αέριο; Όχι, αυτή τη στιγμή όλοι τρέχουν για το φυσικό αέριο, η Κύπρος είναι μια χώρα που έχει άτομα με υψηλό μορφωτικό επίπεδο που πιστεύω ότι οποιαδήποτε εταιρεία, η οποία ασχολείται με τεχνολογία θα μπορούσε να κάνει πάρα πολλά πράγματα. Χρειάζονται 2-3 πετυχημένες ιστορίες και τότε θα ακολουθήσουν πολλές άλλες. Αν έλθει μια εταιρεία και φύγει, δεν θα πάει κανένα.

-Δεν περιμέναμε ότι στο Εργογρου θα έβαζαν το πιστόλι στον κρόταφο του Προέδρου;

Πάντα θεωρούσα την Αμερική ένα ταξίδι με ημερομηνία λήξεως

-Πέρασα πρόσφατα μια μεγάλη δοκιμασία όταν άδικως κατηγορήθηκα για δωροδοκία υπαλλήλου της πολιτείας της Νέας Υόρκης, χωρίς κανένα στοιχείο ή απόδειξη. Είναι ένα θέμα που δεν θέλω να συζητώ και ευτυχώς είχε καλή κατάληξη. Ήταν μια τεράστια δοκιμασία ενάντιον χρόνου που είχα περάσει εγώ και η οικογένειά μου, ήταν κάτι που μου στοίχισε πάρα πολύ όχι από πλευράς χρημάτων. Πήγα στις ΗΠΑ από μια οικογένεια φίλων, με τη συμβουλή του πατέρα μου «καθαρό το μέτωπο». Αυτό ήταν κανόνας ζωής για μένα. Αυτή η υπόθεση είχε φέρει οικείες γύρω από το όνομά μου. Δυστυχώς τα καλά νέα ταξιδεύουν πολύ γρήγορα και τα καλά με ρυθμούς χελώνας.

-Απογοητεύτηκετε από άτομα; Από ορισμένους πάρα πολύ, άτομα τα οποία είχα βοηθήσει κατ'επανάληψη ήταν ίσως τα πρώτα που χαιρεκακώσαν. Ορισμένοι περιμένα να δουν πόσα χρόνια φυλακή θα ήταν η ποινή μου. Ομογενείς που έρχονται στην Κύπρο έλεγαν στους εδώ πολιτικούς ότι υπάρχουν και πολλά άλλα που θα βγουν στη φάρα, διότι εμείς ως Έλληνες δυστυχώς έχουμε τη ζήλοφθονία. Δεν κρατώ κακία σε κανέναν, όμως είναι κάτι που δεν θα ευχόμουν ούτε στον χειρότερό μου εχθρό.

-Κρίβωνταν συμφέροντα από πίσω; Ήταν κάποιες συγκυρίες που δυστυχώς είχαν δουλέψει εναντίον μου, που είχαν να κάνουν όχι με την επαγγελματική μου δραστηριότητα, με κάποια άλλα πράγματα και θέλω να το αφήσω μέχρις εδώ.

-Τώρα τι θα κάνετε; Είμαι στην Αμερική 32 χρόνια, πήγα να σπουδάσω και να γυρίσω πίσω αλλά οι

συγκυρίες με άφησαν εκεί. Σπούδασα πολιτικός μηχανικός και έχω μια εργοληπτική εταιρεία. Η Αμερική μου πρόσφερε πάρα πολλά, πήρα τη μόρφωσή μου, μια πετυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία, είχα την ευκαιρία να αναμειχθώ στα κοινά, να συναντήσω τους τελευταίους Προέδρους της Αμερικής, να συμφάγω μαζί τους, να συνομιλήσω με πολλούς αξιωματούχους. Μια έρευνα που έκανα για τον καθορισμό των τοξικών ουσιών από το υπέδαφος κατέληξε σε ένα δίπλωμα ευρυσπεικνίας, το οποίο μου έδωσε την ευκαιρία να γίνω Αμερικανός πολίτης. Ως παιδί φτωχών οικογενειών που φεύγει από τον Άγιο Δομέτιο δεν μπορούσα να φανταστώ ότι θα έκανα όλα αυτά. Νιώθω ότι πήρα περισσότερα από ό,τι φανταζόμουν, αλλά πάντα θεωρούσα την Αμερική ένα ταξίδι με ημερομηνία λήξεως.

-Τώρα είναι η ημερομηνία λήξεως; Νομίζω πως ναι, διότι ποτέ δεν ένιωσα την Αμερική ως πατρίδα, πάντα ήμουν Κύπριος και εγώ και η γυναίκα μου. Βεβαίως είμαι ευγνώμων για το τι μου έχει προσφέρει αυτή η μεγάλη χώρα των Ηνωμένων Πολιτειών. Τώρα λήφθηκε η απόφαση της επιστροφής. Έχω περιορίσει τις επαγγελματικές δραστηριότητές μου, έχω τελειώσει οι δύο μου κόρες το Πανεπιστήμιο, άρα είμαι πιο ελεύθερος να φύγω. Έχω τη δυνατότητα να περνάω αρκετό καιρό στην Κύπρο, αλλά δεν θα αφήσω τη δραστηριότητά μου στις ΗΠΑ, εξακολουθώ να είμαι αναμειγμένος σε πάρα πολλούς οργανισμούς, διατηρώ τις επαφές μου με πολιτικούς, αλλά δεν έχω την πίεση να πρέπει να βρισκομαι εκεί.